

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

VOX - Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet
Postboks 6139 Etterstad
0602 OSLO

Deres ref

Vår ref
200600726-/HEG

Dato
08.06.2007

Spørsmål om norskkrav for statsborgerskap

Vi viser til e-post til departementet 31. mai 2007 med spørsmål om dokumentasjon av kunnskaper i norsk ved søknad om statsborgerskap.

Kravet om dokumentasjon av norskkunnskaper ved søknad om statsborgerskap fremgår av lov 10. juni 2006 nr. 30 om norsk statsborgerskap (statsborgerloven) § 7 første ledd bokstav f) jf. § 8, som lyder:

”§ 7. Hovedregel om erverv etter søknad

Enhver har etter søknad rett til norsk statsborgerskap dersom søkeren på vedtakstidspunktet

- a) har dokumentert eller på annen måte klarlagt sin identitet, jf. fjerde ledd,*
- b) har fylt tolv år,*
- c) er og vil forbli bosatt i riket,*
- d) fyller vilkårene for bosettingstillatelse i utlendingsloven § 12,*
- e) har til sammen syv års opphold i riket i løpet av de siste ti årene, med oppholds- eller arbeidstillatelse av minst ett års varighet, opphold i en eller flere søknadsperioder medregnet i syvårsperioden, jf. femte ledd,*
- f) fyller kravet om norskopplæring fastsatt i § 8,*
- g) ikke er ilagt straff eller strafferettslig særreaksjon eller har utholdt karenstid, jf. § 9, og*
- h) fyller kravet om løsnings fra annet statsborgerskap fastsatt i § 10.*

Søkeren har ikke rett til norsk statsborgerskap etter første ledd dersom hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn taler mot.

Uttømmende politiattest skal følge søknad om statsborgerskap. Poliattiatten skal også vise forhold som søkeren er siktet eller tiltalt for.

Kongen kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om kravet til identifikasjon og om politiattest.

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om beregning av oppholdstid etter reglene i dette kapitlet.

§ 8. Kravet om gjennomført norskopplæring

For søknader som fremmes etter 1. september 2008 er det et krav at søkere mellom 18 og 55 år har gjennomført 300 timer godkjent norskopplæring eller kan dokumentere tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kravet om gjennomført norskopplæring, herunder om unntak, og om kravet om tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk.”

Kravet er presisert i forskrift 30. juni 2006 nr. 756 om erverv og tap av norsk statsborgerskap (statsborgerforskriften) §§ 4-1 og 4-2, som lyder:

”§ 4-1. Kravet om gjennomført norskopplæring

Kravet i loven § 8 om gjennomført godkjent norskopplæring er oppfylt dersom søkeren har deltatt i norskopplæring på det læringssporet søkeren er plassert, jf. forskrift 16. september 2005 nr. 1055 om Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Opplæringen må være gitt av kommunen, av en tilbyder kommunen har godkjent eller av en opplæringsinstitusjon som er godkjent med hjemmel i lov 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring. Gjennomført norskopplæring dokumenteres med deltakerbevis.

§ 4-2. Unntak på grunn av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk

Kravet om tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk i statsborgerloven § 8 annet punktum er oppfylt dersom søkeren dokumenterer at ett av følgende krav er oppfylt:

- 1. bestått språkprøve, jf. forskrift 16. september 2005 nr. 1055 om Læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere*
- 2. gjennomført opplæring i norsk eller samisk i henhold til læreplaner for faget i grunnskolen eller videregående opplæring, og det er satt karakter i faget*
- 3. gjennomførte studier på norsk eller samisk på universitets- eller høgskolenivå i Norge eller i utlandet tilsvarende 30 studiepoeng, eller*
- 4. oppfylt inntakskrav for studier på norsk eller samisk for universitet eller høgskole i Norge.”*

I daværende Kommunal- og regionaldepartementets høringsbrev av 5. juli 2005 med forslag til forskrift til ny lov om statsborgerskap, sies følgende i punkt. 4.2 Redegjørelse for språkkravet:

”Vilkåret om deltakelse i norskopplæring i lovens § 7 første ledd bokstav f, jf. § 8, tilsvarer plikten til deltakelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17. De som ikke er omfattet av introduksjonslovens regler om rett må selv sørge for å delta i 300 timer godkjent norskopplæring, eller skaffe seg tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk på egenhånd. Det er tilstrekkelig at søkeren kan dokumentere å ha vært tilstede i tilstrekkelig antall timer. I motsetning til introduksjonsloven oppstiller ikke statsborgerloven noe selvstendig krav om gjennomført opplæring i samfunnskunnskap.

Språkkravet i lovens § 8 kan også oppfylles ved at søkeren dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk. Forskriften lister opp i hvilke tilfeller søkeren anses å ha tilstrekkelige kunnskaper. Språknivåene i § 4 tredje ledd bokstavene a til d er ikke sammenfallende. Det er tilstrekkelig at søkeren fyller ett av alternativene. Kunnskapskravet i lovens § 8 tilsvarer kriteriene for å bli fritatt fra plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven § 17 på grunnlag av tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk.

Søkere som omfattes av introduksjonslovens bestemmelser om rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, skal ved gjennomført eller avbrutt opplæring motta et deltakerbevis, jf. introduksjonsloven § 19 fjerde ledd. Gjennomført opplæring i henhold til introduksjonsloven skal

registreres i Nasjonalt introduksjonsregister, jf. forskrift 20. april 2005 nr. 342 om et nasjonalt personregister for introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (Nasjonalt introduksjonsregister). Opplysningen registreres også i DUF og er dermed kjent for utlendingsmyndighetene ved behandling av søknad om statsborgerskap. Det påligger likevel søkeren et selvstendig ansvar for å dokumentere gjennomført opplæring.

Søkere som ikke omfattes av introduksjonslovens bestemmelser om rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap må dokumentere gjennomført opplæring ved skriftlig bekreftelse fra lærestedet eller legge frem dokumentasjon på tilstrekkelig kunnskaper i norsk eller samisk, jf. ovenfor.”

Departementet har tidligere fått spørsmål om hvordan en ved søknad om bosettingstillatelse og statsborgerskap dokumenterer gjennomført opplæring når en ikke har mottatt opplæring fra kommunen eller noen kommunen har innledet et samarbeid med. Svar til IMDi ble avgitt 15. juni 2006, lenke til dette svaret finnes på www.regjeringen.no.

”Ved søknad om bosettingstillatelse, jf. utlendingsloven § 12, må søker ha gjennomført pliktig opplæring i 300 timer i henhold til introduksjonsloven. Dette vilkåret gjelder kun for de søkerne som er omfattet av introduksjonslovens personkrets for plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Vilkaeret i utlendingsloven § 12 vil være oppfylt dersom opplæringen er gitt av kommunen eller av andre som kommunen har godkjent. Dersom dette ikke er tilfelle skal utlendingsmyndighetene legge avgjørende vekt på om opplæringsaktøren har en generell godkjenning med hjemmel i lov 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven). I andre situasjoner må søker selv ta kontakt med kommunen, og eventuelt søke om fritak fra plikt til opplæring med grunnlag i introduksjonsloven § 17 fjerde ledd jf. forskrift om opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere § 3. Ved søknad om statsborgerskap, jf. statsborgerloven § 6 (og ny statsborgerlov § 7 første ledd bokstav f, jf. § 8) må søker dokumentere gjennomført norskopplæring, eller dokumentasjon av tilstrekkelige kunnskaper. For søknad om statsborgerskap gjelder dette alle søknader som fremmes etter 1. september 2008, og altså ikke kun for de som er omfattet av introduksjonslovens personkrets. Unntatt fra kravet om gjennomført opplæring eller dokumentasjon av tilstrekkelige kunnskaper er søker som er fritatt fra plikt til opplæring etter introduksjonsloven § 17 fjerde ledd.

Utlendingsmyndighetene må vurdere dokumentasjonen på gjennomført opplæring på samme måte som beskrevet over, for å kunne avgjøre om opplæringen som er gjennomført er godkjent. Hvis dette ikke kan dokumenteres, må utlendingsmyndighetene vurdere om unntaket fra kravet til gjennomført norskopplæring i ny statsborgerlov kommer til anvendelse.”

Det påhviler den enkelte som fikk opphold før 1. september 2005 et selvstendig ansvar å dokumentere gjennomført opplæring ved søknad om statsborgerskap. Dette kan gjøres på flere ulike måter. Deltaker kan ha mottatt et kursbevis fra kommune eller privat opplæringsaktør. Alternativt kan hun eller han fortsatt ha sitt timekort for norskopplæringen hvor antall gjennomførte timer i opplæringen er registrert. I retningslinjene for norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere, utgitt av Kirke-utdannings- og forskningsdepartementet i september 1998 (F-4058) fremgår det at timetallet skulle føres på timekort F2816. Selv om det ikke fantes noe sentralt register over gjennomført norskopplæring, hadde en rekke kommuner egne registre eller systemer for å registrere omfanget av gjennomført opplæring som gjør det mulig for kommunen i etterkant å utstede en bekreftelse på at deltaker har gjennomført minimum 300 timer opplæring. Dersom det ikke lar seg gjøre for den enkelte å få noen bekreftelse fra den kommunen hvor hun eller han gjennomførte opplæringen, kommer unntaksregelen i statsborgerforskriften § 4-2 til anvendelse. Dette betyr at deltaker må dokumentere sitt språklige nivå iht. ett av alternativene som beskrives der. For noen kan dette bety at de må avlegge Norskprøve 2 eller 3.

Med hilsen

Ahmad Ghanizadeh (e.f.)
avdelingsdirektør

Hege Hov Eggen
Rådgiver

Kopi til : Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
Utlendingsdirektoratet (UDI)